

گزارش یک مورد لیپوما در یک قطعه طوطی استرالیایی

دکتر جمشید رزم یار^۱ دکتر امید دزفولیان^۲ دکتر علیرضا وجهی^۱ دکتر سید مصطفی پیغمبری^{۱*}

دریافت مقاله: ۱۹ مهرماه ۱۳۸۳
پذیرش نهایی: ۵ اسفندماه ۱۳۸۳

Case report: Lipoma in a budgerigar (*Melospisittacus undulatus*)

Razmyar, J.,¹ Dezfulian, O.,² Vajhi, A.,¹ Peighambari, S. M.¹

¹Department of Clinical Sciences, Faculty of Veterinary Medicine, University of Tehran, Tehran - Iran, ²Division of Pathology, Faculty of Veterinary Medicine, Lorestan University, Khorramabad, Khorramabad - Iran.

Objective: To determine the identity and the cause of masses infiltrated in the most part of the body of a budgerigar.

Design: Case report

Animals: A pair of budgerigars (*Melospisittacus undulatus*), living together and using the same diet for 4 years, were presented to the Birds Clinic of Poultry Diseases Section, Department of Clinical Sciences, Faculty of Veterinary Medicine, University of Tehran.

Procedure: Clinical examination, radiography, necropsy, gross and histopathological observations

Results: The male bird had no obvious health problem but the female one demonstrated dyspnea, abnormal growth of the beak and the presence of hard and elevated masses in the thoracic and abdominal area. Radiography revealed the presence of masses infiltrated in the most part of the body and in particular at the opening of the thoracic and abdominal cavities. Due to critical condition of the female bird and at its owner consent, the bird was euthanatized and necropsied. Yellow-colored masses with a relatively hard structure at the opening of the thoracic and abdominal cavities and soft fat tissues in the other parts of the body (including underarm and inguinal area) were observed in necropsy.

Conclusion: Histological examination of the masses was diagnosed as lipoma. *J.Fac.Vet.Med. Univ. Tehran. 60,3:297-298,2005.*

Keywords: budgerigar, lipoma

Corresponding author's email: mpeigham@ut.ac.ir

هدف: تشخیص علت وجود توده‌های سفت و برجسته در مدخل سینه و شکم یک قطعه طوطی استرالیایی.

طرح: گزارش درمانگاهی.

نمونه‌ها: یک جفت طوطی استرالیایی نر و ماده که به مدت چهار سال در کنار هم نگهداری شده بودند به کلینیک پرندگان زینتی دانشکده دامپزشکی دانشگاه تهران ارجاع شدند.

روش: معاینه درمانگاهی، رادیوگرافی، کالبدگشائی، مشاهدات هیستوپاتولوژیک.

نتایج: علائم رشد غیر طبیعی منقار، سختی تنفس، و وجود توده‌های سفت و برجسته در مدخل سینه و شکم در پرنده ماده مشاهده شد. پس از معاینات اولیه و انجام رادیوگرافی، وجود توده‌های بافتی بطور منتشر در اکثر نقاط بدن و بصورت متمرکز در دو بالشتک ایجاد شده در مدخل سینه و شکم مشخص گردید. با توجه به وضعیت وخیم پرنده و موافقت صاحب آن، تصمیم به القای مرگ بدون درد گرفته شد. در کالبدگشائی، بالشتک‌های زرد رنگ با قوام نسبتاً سخت در مدخل سینه و شکم و همچنین در سایر قسمت‌های بدن از جمله کشاله ران و ناحیه زیر بغل مقادیر زیادی بافت چربی با قوام نرم مشاهده شدند.

نتیجه‌گیری: در مشاهدات هیستوپاتولوژیک، توده‌های بافتی به عنوان لیپوما تشخیص داده شد. مجله دانشکده دامپزشکی دانشگاه تهران، ۱۳۸۴، دوره ۶۰، شماره ۳، ۲۹۸-۲۹۷.

واژه‌های کلیدی: لیپوما، طوطی استرالیایی.

یک جفت طوطی استرالیایی نر و ماده که به مدت چهار سال در کنار هم نگهداری شده بود به کلینیک پرندگان زینتی دانشکده دامپزشکی دانشگاه تهران ارجاع شدند. صاحب پرنده‌ها تغییر رفتار و ورم محوطه شکمی پرنده ماده را گزارش نمود. در معاینه ظاهری، عدم شفافیت طبیعی پرها، سختی تنفس و تکان‌های دم هماهنگ با تنفس، تغییر رنگ ناحیه cere از قهوه‌ای به بی‌رنگ، و رشد بیش از حد منقار پایین آشکار بود. در ملامسه، تورم توده‌ای در مدخل سینه و سطح شکمی معلوم گردید (تصویر ۱). آزمایش نمونه مدفوع از نظر وجود تخم کرم‌های انگلی و تک یاخته‌ها منفی بود و گسترش خون تهیه شده به لحاظ شاخص‌های سلولی طبیعی بود. رادیوگرافی، نفوذ توده‌های بافت نرم را در محوطه بطنی و سینه‌ای نشان داد بطوری که اجزای گوارشی غیر قابل تمایز بودند. پرنده نر با وجود دریافت جیره یکسان از سلامت

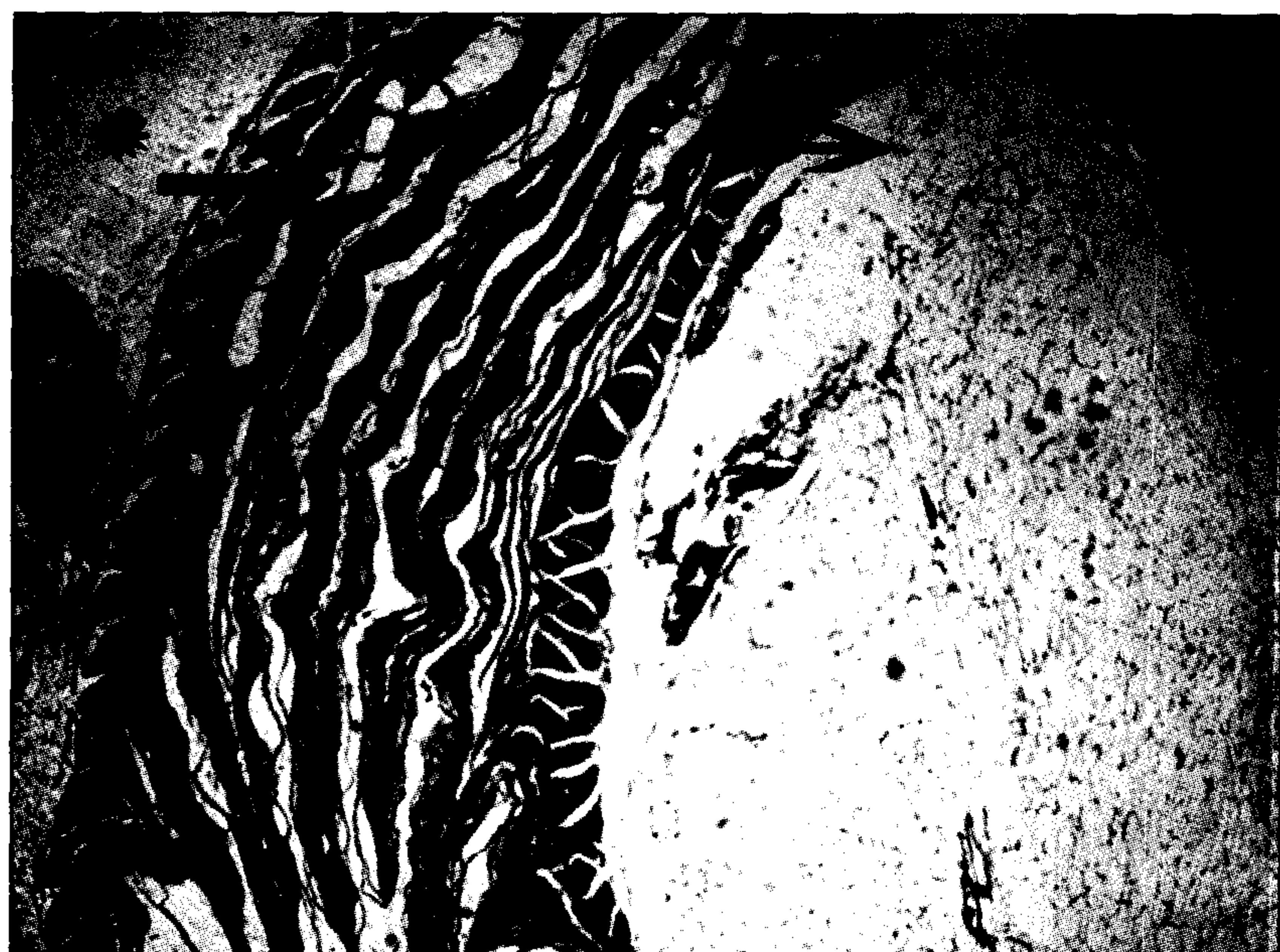
برخوردار بود. با توجه به وخامت وضعیت تنفسی پرنده ماده و عدم توجیه اقتصادی عمل جراحی و موافقت صاحب آن، به پرنده ماده با تزریق عضلانی کتامین به میزان ۲۵mg/kg، تزریق زیر جلدی دیازپام به میزان ۱mg/kg و سپس با تزریق مستقیم ۱ml لیدو کائین ۲ درصد به قلب مرگ بدون درد القاء شد. در کالبد گشائی بالشتک‌های زرد رنگ با قوام نسبتاً سخت در مدخل سینه و شکم و همچنین در سایر قسمت‌های بدن از جمله کشاله ران و ناحیه زیر

۱) گروه علوم درمانگاهی دانشکده دامپزشکی دانشگاه تهران، تهران - ایران.

۲) بخش آسیب‌شناسی آموزشی دانشکده دامپزشکی دانشگاه لرستان، خرم‌آباد - ایران.

* نویسنده مسؤول: mpeigham@ut.ac.ir

تصویر ۲- نفوذ توده لیپومائی در چینه دان. توده لیپومائی (پیکان کوچک) به طور کامل بافت چینه دان را احاطه کرده و سبب مسدود شدن حفره آن گردیده است (پیکان بزرگ). سلولهای چربی دارای سیتوپلاسم و اکوتوله بزرگ می باشند که موجب رانده شدن هسته به یک سمت سلول شده اند.

کرده اند. این اولین گزارش لیپومای غیر وابسته به تغذیه در طوطی استرالیایی از ایران می باشد.

References

1. Bartels, T., Krautwald-Junghanns, M.E., Portmann, S., Gille, U., Brinkmeier, J., Kummerfeld, N. (2002): Ataxia and disequilibrium in domestic ducks (*Anas platyrhynchos f. dom.*) with intracranial lipomas. *Vet. Pathol.* 39: 396-9.
2. Howerth, E.W., Schorr, L.F., Nettles, V.F. (1986): Neoplasia in free-flying ruffed grouse (*Bonasa umbellus*). *Avian Dis.* 30: 238-40.
3. Neumann, U., and Kummerfeld, N. (1983): Neoplasms in Budgerigars (*Melopstacus undulates*): clinical, pathomorphological and serological findings with special consideration of kidney tumours. *Avian Pathol.* 12: 353-362.
4. Reece, R.L. (2003): Tumors of unknown etiology. In *Diseases of Poultry*. Edited by YM Saif, BW Calnek, HJ Barnes, CW Beard, and LR MacDougall. 11th ed. Iowa State University Press, Iowa, USA. PP: 541-564.
5. Reece, R.L. (1992): Observations on naturally occurring neoplasms in birds in the state of Victoria, Australia. *Avian Pathol.* 21:3-32.
6. Schoemaker, N.J., Lumeij J.T., Dorrestein, G.M., Beynen, A.C. (1999): Nutrition-related problems in pet birds. *Tijdschr Diergeneesk.* 124: 39-43.

تصویر ۱- دو بالشتک لیپومائی در مدخل سینه و شکم قبل از کالبدشکافی.

بغل مقادیر زیادی بافت چربی با قوام نرم مشاهده شدند. از توده های مشاهده شده و بافت های اطراف آن نمونه هایی جهت آزمایشات هیستوپاتولوژی تهیه شدند. پس از تثبیت بافت با فرمالین ۱۰ درصد با فاردار، مطابق روش های استاندارد قالب های پارافینی تهیه گردیدند که پس از برش و تهیه لام به روش هماتوکسیلین و ائوزین رنگ آمیزی و با میکروسکوپ نوری مورد مطالعه قرار گرفتند. در بررسی هیستوپاتولوژیک نمونه های اخذ شده از بالشتک های مدخل سینه و شکم، توده های کپسول دار حاوی سلول های بالغ و کاملاً متمایز شده چربی با واکوئل های سیتوپلاسمیک بزرگ و هسته های جابجاشده کم رنگ مشاهده شدند (تصویر ۲).

لیپومای زیر جلدی در پستانداران بطور فراوان گزارش شده است ولی در ماکیان معمول نمی باشد (۲)، در حالی که در سایر پرندگان از جمله طوطی سانان نه تنها نوع زیر جلدی بلکه نوع داخل محوطه شکمی نیز بکرات گزارش شده است (۶، ۳، ۲). لیپومای اینتراکرنیال که منجر به بروز علائم بالینی عصبی شده است در اردک ها گزارش شده است (۱). در اکثر موارد لیپوما واجد کپسول، خوش خیم و دارای درجات مختلفی از نکروز هموراژیک است. تقسیم میتوز در آنها کمتر مشاهده می شود. اکثر سلولها بالغ بوده و دارای هسته های جابجا شده و واجد واکوئل های چربی به مقادیر زیاد هستند (۴). در مطالعه Reece در ۱۹۹۲ که بر روی ۳۸۳ پرنده (۶۹ گونه مختلف) حاوی تومور انجام شد، ۵۶ مورد دارای تومور چربی بودند که ۱۵ مورد آن لیپومای زیر جلدی و ۳۸ مورد آن داخل حفره شکمی بود. از این تعداد ۲ مورد آن مربوط به طوطی استرالیایی بود که واجد یک توده تک و کپسول دار از بافت چربی بودند (۵). مورد حاضر واجد دو بالشتک چربی و مقادیر متنابهی چربی غیر کپسوله در نقاط مختلف بدن بود که با الگوهایی که تا کنون گزارش شده است متفاوت می باشد. بسیاری عقیده بر این دارند که تغذیه با مواد غذایی پر انرژی از مهمترین علل بروز لیپوما می باشد (۶)، در حالی که در این مورد تغذیه هر دو پرنده طی چهار سال گذشته یکسان بوده است و احتمالاً عوامل ژنتیکی و وابسته به جنسیت نقش بارزتری نسبت به جیره ایفا

